

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ДВНЗ «ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ ТА
ТОРГІВЛІ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»

**Федерація професійних
та фінансів
бухгалтерів та аудиторів України**

**Полтавська державна
аграрна академія**

Факультет обліку

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН

22 жовтня 2020 р.

м. Полтава

УДК 657
П 48

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : зб. матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 22 жовтня 2020р.). / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАА, 2020. 785 с.

Посвідчення УкрІНТЕІ № 94

***Затверджено до друку Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії (протокол № 3 від 12.10.2020 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавська державна аграрна академія, 2020

© Колектив авторів

Редакційна колегія

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Бочуля Тетяна Володимирівна – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування Харківського державного університету харчування та торгівлі (м. Харків, Україна).

Дорогань-Писаренко Людмила Олександрівна – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Зелікман Владислав Давидович – кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України (м. Дніпро, Україна).

Маренич Тетяна Григорівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту ХНТУСГ імені Петра Василенка (м. Харків, Україна).

Мармуль Лариса Олександрівна – заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Україна).

Метелиця Володимир Михайлович – доктор економічних наук, директор Інституту обліку та фінансів Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААН (м. Київ, Україна).

Назаренко Інна Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічного контролю та аудиту Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Остапчук Сергій Миколайович – головний редактор журналу «Облік і фінанси», кандидат економічних наук Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» (м. Київ, Україна).

Пилипенко Катерина Анатоліївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Плаксієнко Валерій Якович – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Рунчева Наталія Вікторівна – доктор економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та наукової роботи ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу», (м. Бердянськ, Україна).

Танклевська Наталія Станіславівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонський ДАЕУ (м. Херсон, Україна).

Сусарова І.П. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В ЕЛЕКТРОННОМУ СЕРЕДОВИЩІ	427
Сусарова І.П. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЕЛЕКТРОННОМУ СЕРЕДОВИЩІ	430
Тютюнник С. В. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗПОДІЛУ ТРАНСПОРТНО- ЗАГОТІВЕЛЬНИХ ВИТРАТ	434
Тютюнник Ю. М., Бурсова Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИСНОВКІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ І ДИНАМІКИ КОЕФІЦІЄНТІВ ЛІКВІДНОСТІ	439
Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М. ЗМІСТ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	443
Яловега Л. В., Карпець А. А., Корсунський О. Ю. БУХГАЛТЕРСЬКА ТА ПОДАТКОВА АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ	447
Хомин П. Я. МАВПУВАННЯ ЯК СИГНАТУРА "НАУКОВИХ ПРАЦЬ" З ТЕОРІЇ БУХОБЛІКУ	451
Шишкова Н.Л., Близнюк В. М. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: ЗМІНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	454
Шишкова Н.Л., Сидоренко Н.А. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	458

СЕКЦІЯ 4 ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ

Грибовська Ю. М., Ходаківська Л. О. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ	464
Дугар Т. Є., Левченко З. М. СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИЙ АУДИТ: ПРОБЛЕМИ ПОЄДНАННЯ ТА ГАРАНТІЇ	469
Капленко Т. С. РИНОК АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	474
Книшек О. О., Зав'ялова А. С. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА	479
Книшек О.О., Синельник В. С. АУДИТОРСЬКА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	483
Міхєєва К. Р., Романченко Ю. О. АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ	488
Ольховська Т. І. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ І СТАНОВЛЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ	493

УДК 330.45

С. В. Тютюнник, к.е.н., доцент,
професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Ю. М. Тютюнник, к.е.н., доцент,
професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень,
Полтавська державна аграрна академія
(м. Полтава, Україна)

ЗМІСТ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Анотація: розглянуті варіанти трактування терміну «цифрова економіка» та основні складові її концепції, визначені стадії розвитку суспільства за рівнем діджиталізації економіки, узагальнені напрями розвитку цифрової економіки в Україні.

Ключові слова: цифрова економіка, електронний бізнес, електронна комерція, діджиталізація економіки, цифровізація економіки.

Розвиток цифрової економіки України полягає у створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед секторів економіки, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення [1].

Вперше термін «цифрова економіка» ввів у науковий простір Дон Тапскотт у 1995 р. У первісному визначенні цифрова економіка – це економіка, що базується на цифрових комп'ютерних технологіях [2]. Її також ще називають інтернет-економікою, або веб-економікою. Отже, під цифровою економікою в такому аспекті розуміють виробництво, продаж та постачання різних продуктів через комп'ютерні мережі.

Загалом в економічній літературі зустрічаються різні трактування терміну «цифрова економіка». С. М. Веретюк і В. В. Пілінський зазначають, що цифрова економіка – це ще нереалізована трансформація всіх сфер економіки завдяки перенесенню всіх інформаційних ресурсів та знань на комп'ютерну платформу [3]. У свою чергу, Н. Е. Дєєва та В. В. Делейчук під цифровою економікою розуміють економічну діяльність, яка виникає через мільярди повсякденних

онлайн-зв'язків між людьми, підприємствами, пристроями, даними та процесами [4].

Томас Месенбург виокремив три основні складові концепції «Цифрова економіка»: підтримуюча інфраструктура (апаратне забезпечення, програмне забезпечення, телекомунікації, мережі тощо); електронний бізнес (як ведеться бізнес, будь-які процеси, які організація проводить через комп'ютерні мережі); електронна комерція (передача товарів, наприклад, коли книга продається в онлайні) [5].

Наприкінці 80-х років XX століття із розвитком та поширенням комп'ютерних технологій почали проводити аналіз впливу діджиталізації на світовий валовий внутрішній продукт. Результати досліджень фахівців консалтингової фірми «PWC» засвідчили зростання світового ВВП майже на 45 % упродовж 2000-2010 років за рахунок популяризації та поширення 3G-інтернету.

За рівнем діджиталізації економіки виділяють чотири стадії розвитку суспільства: обмеженого розвитку (constrained), зародження (emerging), трансформацій (transitional) та передового розвитку (advanced).

Рівень діджиталізації економіки від 0 до 30 % у 2010 році мали 65 країн (Афганістан, більшість країн Африки, Молдова, Непал, Індія, Узбекистан, В'єтнам та інші). Вони знаходилися на стадії обмеженого розвитку. Для цих країн характерний найнижчий рівень валового внутрішнього продукту на одну особу та останні позиції в міжнародних індексах людського розвитку.

Рівень діджиталізації економіки від 30 до 40 % мали 19 країн (Албанія, Вірменія, Бразилія, Грузія, Китай та інші). Ці країни знаходилися на стадії зародження, коли економічний розвиток забезпечується, як правило, за рахунок багатих природних ресурсів та дешевої робочої сили.

Рівень діджиталізації економіки від 40 до 50 % мали 28 країн (Аргентина, Естонія, Латвія, Іран, Сербія, Туреччина, Україна та інші). Це стадія трансформацій.

Рівень діджиталізації економіки понад 50 % мали 37 країн (Австралія,

Австрія, країни Скандинавії, Франція, Німеччина, Польща, Японія, США, Велика Британія та інші). Це стадія передового розвитку [6].

З метою подальшого розвитку діджиталізації економіки України розроблена Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки [1] та створено Міністерство цифрової трансформації України, яке повинно забезпечувати:

- формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації, цифрової економіки, цифрових інновацій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства;
- формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян;
- формування та реалізацію державної політики у сфері відкритих даних, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності, розвитку інфраструктури широкосмугового доступу до Інтернету та телекомунікацій, електронної комерції та бізнесу;
- формування та реалізацію державної політики у сфері електронних довірчих послуг;
- формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку ІТ-індустрії;
- виконання функцій центрального засвідчувального органу шляхом забезпечення створення умов для функціонування об'єктів правових відносин у сфері електронних довірчих послуг.

Цілями Міністерства цифрової трансформації України до 2024 року визначено: доступність 100 % публічних послуг громадянам та бізнесу онлайн; доступ до високошвидкісного інтернету 95 % транспортної інфраструктури, населених пунктів та їхніх соціальних об'єктів; залучення 6 млн українців до програми розвитку цифрових навичок; частка 10 % ІТ у ВВП країни.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки передбачає здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, суспільної та соціальної сфер,

усвідомлення наявних викликів та інструментів розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій, а також визначає критичні сфери та проекти цифровізації, стимулювання внутрішнього ринку виробництва, використання та споживання цифрових технологій [1].

Список використаних джерел:

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 р.: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення 29.00.2020).
2. Tapscott D. The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked intelligence. McGraw-Hill, 1995. 342 p.
3. Веретюк С. М., Пілінський В. В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Наукові записки Українського науково-дослідного інституту зв'язку*. 2016. № 2. С. 51-58.
4. Деєва Н. Е., Делейчук В. В. Механізми залучення інвестицій емітентами цінних паперів в умовах розвитку цифрової економіки України. *Молодий вчений*. 2018. № 3(55). С. 653-659.
5. Mesenbourg, T. L. *Measuring the Digital Economy*. U.S. Bureau of the Census, 2001.
6. Maximizing the impact of digitization / PWC. URL: https://www.strategyand.pwc.com/media/file/Strategyand_Maximizing-the-Impact-of-Digitization.pdf.